

vil briste i det andet Thing, fordi denne Paragraph ikke bibeholdes. Der er det Forunderlige ved § 1, at de, der som jeg ønske at faae en Ende paa Fæstevæsenet, og som derfor nødig gaae ind paa at reformere istedetfor at afløse det, frygte § 1, fordi man ved at have Fæstetvangen for de Steder, som komme ind under Placaten af 1806, udslyder Spørgsmaalet om Fæstevæsenets endelige Afsløsning end hyderligere og lægger andre Vanstelsigheder iveien derfor, men paa den anden Side er det ligesaa vist, at Grunden, hvorfor en stor Deel af Godseierstanden frygter denne Lov, er netop dens første Paragraph. Naar det nu er givet, at man fra to forskjellige Sider er lige meget imod en saadan Paragraph, medens man kan enes om det Øvrige, kan jeg ikke troe, at Loven skulde være afhængig af denne Paragraphs Bibeholdelse, saameget mere som jo det andet Thing har viist, at det ønskes Lovens Udkommen. Man kan ikke nægte, at Loven, saaledes som den fremkom fra Regjeringen, har modtaget forskjellige Forbedringer der; den er efter min Formening kommen hertil fra Landstinget bedre, end da den der blev indbragt, og ere end nogle af dens Enkeltheder mindre gode, saa er den dog i sin Heelhed bedre end Regjeringsudkastet. Den stærke Tilbøjelighed hos det andet Thing til at faae Loven gjør altsaa, at man maa antage, at der, naar der ikke skeer andre Forandringer ved Loven, end at vi udstemme § 1, ikke vil være nogen Hindring iveien for, at det vil antage den. Med Hensyn til Ændringsforslaget til § 2 om, at Retten til at inddrage den 10de Gaard, naar de 9 ere solgte, ogsaa skulde tilkomme Besiddere af Lehn, Stamhuse og Fideicommissgods, da har jeg og flere andre Medlemmer i Udvalget holdt temmelig stærkt paa, at foruden at denne Ret ikke skulde tilkomme de offentlige Stiftelser, skulde den heller ikke indrømmes Lehn, Stamhuse o. s. v.; thi efter vor Opfattelse staaer dette Fæstegods i et andet Forhold ligeoverfor Staten end det private Bøndergods, og Staten har efter vor Formening en større Berettigelse og en hyderligere Grund til at ønske Fæstegods afløst der end paa det private Gods. Desuden er der med Hensyn til det i Ændringsforslaget nævnte Gods i 1854, om jeg husker

ret, udkommet en Lov, som giver Lehnbesidderne Tilladelse til at sælge, og som tillige giver dem den personlige Fordeel, at de, naar de sælge Fæstegods til Fæstebønderne, deres Børn eller Svigerbørn, kunne forbeholde sig en højere Procent af Købesummen, end de ellers ville kunne, men for ogsaa at komme overeens i dette Stykke, have vi været villige til, at denne Ret ogsaa blev tilstaaet Fideicommissbesidderne, og have kun undtaget de offentlige Stiftelser. Paa den anden Side ere de Medlemmer af Udvalget, der fra Først af holdt paa, at Retten skulde gives til Alle, komne os saameget imøde, at de have fundet sig i, at de offentlige Stiftelser, som særlig ere nævnte, udelades; det er altsaa en Overenskomst, som jeg ogsaa haaber, at det ærede Thing vil give sit Bifald. Efter hvad den ærede Ordfører og den ærede Minister have udtalt om de andre Forslag, finder jeg ingen Grund til derom hyderligere at høre mig.

**Ordføeren:** Disse sidst omtalte Gjenstande, Ballø Stift, Bømmetofte og Gisselsfeldt Kloster samt Herlufsholms Skole, have vi villet holde udenfor Loven, for hverken i den ene eller i den anden Retning at tage Bestemmelse om dem. De have været Gjenstande for modsatte Meninger ved Forhandlingerne om Loven af Afhændelse til Eiendom paa offentlige Stiftelser; man har ikke kunnet blive enig med Regjeringen om dem, Regjeringen har stude dem fra sig, jeg troer med Ret, den har ikke villet inddrage dem under de offentlige Stiftelser. Paa den anden Side have vi ikke kunnet indrømme, at de ligge udenfor dette Begreb, og derfor have vi her i Loven sondret dem fra Lehn, Stamhuse, Fideicommiss og holdt dem ganske for sig selv; de blive staaende i Rummet med den Ret, de have, hvilken Ret for mig personlig med Hensyn til enkelte af dem er slet ingen. Jeg vil imidlertid ikke her gaae ind paa dette Spørgsmaal, jeg vil kun angive, at vi have stillet dem hen paa et neutralt Gebeet; vi afgjøre Intet for dem, hverken i den ene eller i den anden Retning. Det at faae hver 10de Gaard til Naabighed har heller ikke nogen stor Betydning for disse Stiftelser, der jo ikke skulle drive Jorderne, thi hverken Skoleeleverne eller Frøkenerne skulle